

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. De venditione, & emptione censuum, sive reddituum annuorum in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

minoris emere, quam nunc valeat, eò quòd presenti & numeratà pecunià emat à venditore, per se & spectatà rei naturà, ac in foro conscientiæ, usura est (palliata) in foro tamen externo tanquam usurarius talis conuerti ac condemnari non potest; cum enim taliter vendens vel emens, sine ulla causa à justo pretio recedat, consequenter lucrum illud, quod supra, aut infra justum pretium acquirit, videtur habere ex vi mutui, sub venditione, aut emptione hac palliati & latentis; quæ prava voluntas, cum in opere externo non appareat, excusat quidem talem in foro externo, quominus usurarius conueniri, aut condemnari possit, non tamen excusat eam Deo, qui scrutator est cordium; nisi ratione lucri cessantis, aut damni emergentis, vel ex simili causa, aut quòd dubium sit, utrum tempore solutionis, aut traditionis, res pluris, aut minoris sit æstimanda, & in tale tempus venditionem, aut emptionem dilaturus esset venditor vel emptor, &c. videatur *6. In ciuitate 6. h. t. c. Consultiu 10. & c. Naviganti. final. eodem.* Quæ tamen in re bene etiam notandum est, quod in *ci. c. In ciuitate.* monet Pontifex, melius saluti suæ consulere, qui à talibus contractibus abstinere.

§. II.

De venditione, & emptione censuum, sive reddituum annuorum in genere.

Vix amplius his temporibus, quibus omnes lucris inhiant, aliqua propriè *Compend. Pirking.*

dicti mutui est ratio; & quamvis multi clament, pecunias suas, seu res alias suas mutuas se dedisse; quòd tamen propriè loquendo mutuum non fecerint, ex spe acquirendi inde lucri colligitur, cum illorum mens non sit, mutuum dare, & nihil inde sperare, prout mutuum fieri debere, Christus ipse *Luca 6.* docet, sed pecunià suà, sterili per se, lucrum facere; & hinc in locum mutui frequentissimus hodie usus est, emendorum censuum, in quantum scilicet per pecuniam alteri datam, jus sibi comparavit dans talem pecuniam, ad annuum censum, sive pensionem ab altero, cui pecuniam talem dedit, exigendam, pro centum florenis v.g. datis, censum 5. florenorum, ita ut ille, qui receptà pecunià ad annuos redditus solvendo se obligavit, censuarius dicatur, ille verò, qui ob datum pretium percipit tales census, censualista vocetur.

Diuiditur autem census in reservativum & consignativum. Reservativus est, quando quis dominium etiam directum rei suæ in alium transfert, reservatà sibi pensione aliquà, viz ab emphyteusi distinctus contractus, nisi quòd in hoc contractu dominium tantum utile, in contractu verò census reservativi etiam directum dominium transferatur, & emphyteuta suo tempore non solvens pensionem, suà emphyteusi excidat, ut dictum alibi, non autem censuarius, census reservativi, sed ad omnes pensiones debitas & non solutas obligatus maneat. Consignativus verò census, cujus hodie frequentissimus usus est, & de quo potissimum hinc agetur, censetur esse, quando quis certo pretio jus annuæ

GGG GG pen-

pensionis ex re alterius percipiendæ sibi
 emit, pro centū florentis v.g. emendo sibi
 scapham frumenti, aut quinque florenos
 in singulos annos solvendo. Subdividi-
 tur autem hic consignativus census pri-
 mō in realem, qui super re aliqua frugi-
 fera constituitur, super agro v.g. horto,
 domo, &c. Ita ut pensionis solvendæ ob-
 ligatio rei illi, ad quemcunque demum
 pervenit, adhæreat; & in personalem,
 qui super certa persona constituitur, quæ
 ratione suæ artis v.g. utilitatem affert;
 & in mixtum denique, in quo tam res
 aliqua, quàm persona obligata manet,
 ita ut census talis non pereat, alterutro
 pereunte. Secundō subdividitur in cen-
 sum perpetuum, & temporalem; ille
 non finitur per mortem censuarij, sed
 transit ad hæredes; hic ad certum tan-
 tum tempus obligationem suam exen-
 dit. Tertio subdividitur in censum fru-
 ctuarium, ex fructibus solvendum, &
 in censum pecuniarium, ex pecunia sol-
 vendum. Quarto subdividitur in cen-
 sum irredimibilem, qui ratione pacti ad-
 jecti ex neutra parte redimi potest; &
 in censum redimibilem, qui intra cer-
 tum tempus, vel absolutè, si placuerit
 v.g. venditori, aut emptori, aut utrique
 pro diversitate pacti redimi potest.

§. III.

*Utrum licitus sit census realis, sive
 perpetuus, sive temporalis, tam redimi-
 bilis, quàm irredimibilis, an verò
 sit usurarius & illicitus?*

Respondetur primò licitum esse, &
 nullam usuram includere censum
 realem, sive perpetuus ille sit, sive tem-
 poralis, sive vitalitius, sive aliter redi-
 mibilis, si per emptionem & venditio-

nem in re frugifera constitutus sit in fru-
 ctibus vel pecunia solvendus, quod
 pretium sit iustum, tale scilicet, quod
 vel lege taxatum est, vel consuetudine
 approbatum: prout constat ex cetero
*Regimini 1. & 2. de empti. & vendit.
 inter communes*: Neque enim in-
 tractus talis est mutuum, quocirca
 cunque demum apud Germanos voca-
 tur, sed vera emptio & venditio, &
 consequenter sicut totum mutuum
 ex re aliena percipiendum esse de iure
 vendere quis potest, ita potest mutuum
 re, & vendere partem fructuum et pro-
 dio alieno, in fructibus, vel in pecunia
 solvendum, quod fit in contractu cen-
 suali reali; & quidem sive in perpetuum
 ille constitutus sit, sive ad certum tem-
 pus (quamvis enim si in perpetuum, non
 ad longum tempus census constituitur
 & ematur, plurimum septem annis
 pensiones solvendæ, pretium, quod de-
 positum est, pro jure eas pensiones per-
 cipienda, quia tamen in tali contractu
 ipse pensiones, quàm jus eas percipiendi
 emitur v.g. jus autem tale mutuum pecu-
 nis & incommodis sepe obnoxium est,
 consequenter multò minus est mutuum pecu-
 nis, quàm pensiones solvendi, & potest
 esse inter pretium expositum, & mutuum
 æqualitas sufficiens) sive irredimibilis
 ille sit, sive redimibilis (cuiusmodi sunt
 venditiones cum pacto redimendi licitæ
 licitæ) ita tamen ut pro censu irredimibili
 redimibili (præfertim si pactum redimendi
 rationis in se suscipiat etiam venditori
 majus pretium solvi debeat, quoniam in cen-
 su ex parte venditoris tantum redimibilis
 cum in illo casu onus aliquod imponitur
 venditori speciale (onus scilicet ad sub-
 stantiam)